

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI'NA

Türkiye'de Siyanür ve Benzeri Kimyasal Maddeler Kullanılarak Yapılan Madencilik Faaliyetinin Neden Olduğu Çevre Kirliliğinin ve Olası Kirlilik Tehditlerinin Araştırılarak Alınması Gereken Önlemlerin Belirlenmesi Amacıyla Anayasanın 98 ve İçtüzüğü'nün 104 ve 105. maddeleri gereğince Meclis Araştırması açılmasını arz ve teklif ederiz.

Saygılarımızla.

R. Turmen

Rıza Turmen

İzmir Milletvekili

Dr. Serpil Tanrıkuş
İstanbul Milletvekili

Hülya Güven

Prof. Dr. Hülya Güven
İzmir Milletvekili

Sakine Öz
Manisa Milletvekili

Ahmet Keshinç
Denizli Milletvekili

AYLIN NAZLIKA
ANKARA MİLLETVEKİLİ

MUSTAFA MOROĞLU

MUSTAFA MOROĞLU

HASAN ÖREN

Manisa Milletvekili

Dr. Ayhan Güneş

Ayhan Güneş

ÖZGÜR ÖZEL

Süleyman Çelebi
İSTANBUL milletvekili

Rahmi Aşkın TÜRELİ
İzmir Milletvekili

Ahmet Dündar

Alaattin YÜKSEL
İzmir Milletvekili

Seydi Pınar

Seydi Pınar

Ulusa GAY

Ahmet

Ahmet Akop

Ahmet Akop

GEREKÇE

7 Mayıs 2011'de Kütahya'nın Tavşanlı İlçesinde gümüş üretimi yapılan Eti Gümüş A.Ş.'ye ait tesisin siyanürlü atık su barajındaki setlerden birinin çökmesi büyük bir çevre kirliliği tehlikesini ortaya çıkarmıştır. 25 milyon metreküp atık kapasitesine sahip olan barajda 15 milyon metreküp atık siyanürlü su bulunduğu ve bunun 1 litresinde 1000 mg siyanür bulunduğu iddia edilmektedir. Uzmanlar 1 litrede suda 8 mg siyanür bulunduğunda zehirlenmeye, 20 mg bulunduğunda ise ölümcül sonuçlara yol açtığını belirtmektedir. Atık havuzundaki setlerin tamamen çökmesi durumunda başta tesisin çevresi olmak üzere Porsuk Çayı'nda ve Sakarya Nehri'nde çok büyük bir çevre felaketinin yaşanacağı ve Karadeniz'e kadar ulaşacak kirliliğin etkilerinin yüzyıllarca süreceği, bölgenin adeta bir çöle dönüşeceği ifade edilmektedir. Tesisin üretim kapasitesini son dönemde üç kat artırmaya rağmen atık bertaraf sisteminde yeterli düzeyde kapasite artışı sağlamadığı iddiaları yaşanan tehlikenin en önemli nedeni olarak gösterilmektedir.

Öte yandan bir deprem bölgesi olan Kütahya'da 19 Mayıs 2011'de yaşanan 5.9 büyüklüğündeki deprem büyük bir endişeye neden olmuştur. Zira "aşırı yağışlar" nedeniyle bile siyanürlü atık su setleri yıkılan bu tesisin böyle büyük depremler karşısında ne hale geleceği çok ciddi ve kaygı verici soruları akla getirmektedir.

Tehlikenin boyutları bu seviyede iken Çevre ve Orman Bakanlığı'nın, Sağlık Bakanlığı'nın, Kütahya Valiliği'nin ve Eti Gümüş A.Ş.'nin sürekli olarak yaptığı, insan sağlığını ve doğal yaşamı tehdit eden herhangi bir bulgu olmadığına ve gerekli tedbirlerin alındığına dair açıklamalar kamuoyunu tatmin etmemektedir.

Nitekim Çevre Mühendisleri Odası, bölgedeki içme suyundan 12 Mayıs'ta numune alındığını ve akredite olmuş bir laboratuvarında analiz ettirildiğini belirtilerek, analiz sonucuna göre, kazanın 5. gününde siyanür sızıntısının 4,5 kilometre ötedeki Köprüören köyü şu kaynaklarına ulaştığı, içme suyunda müsaade edilen limit değerlerden yüzde 40 fazla siyanür olduğunu açıklamıştır. Bu analizin Ankara'da Çevre ve Orman Bakanlığı ile Türk Akreditasyon Kurumu tarafından akredite bir laboratuvarında yaptırıldığı belirtilmiş, Kütahya Valiliği'nin yeraltı suyu analizlerini yaptırdığı Kütahya İl Halk Sağlık Laboratuvarı'nın ise siyanür ölçme konusunda akredite olmadığı, dolayısıyla ölçümlerin de güvenilir olmadığı açıklanmıştır.

13 Haziran 2011'de Kütahya'nın Dulkadir köyünden 7 kişinin siyanür zehirlenmesi şüphesiyle hastaneye kaldırılması, halkı yeniden korkuya sevk etmiş; bu 7 vatandaşın birine Kütahya Evliya Çelebi Devlet Hastanesi'nde "siyanür zehirlenmesi" teşhisi konulduğu hastane raporuyla belgelenmiştir.

Bu arada çok önemli bir gelişme daha yaşanmış, Sağlık Emekçileri Sendikası'nın 14 Haziran 2011'de Dulkadir Köyü'nden alarak Sağlık Bakanlığı İzmir Hıfzıssıhha Enstitüsü Müdürlüğü'nde tahlil ettirdiği içme suyunda, siyanür ve arsenik oranlarının müsaade edilen sınırdan çok üzerinde, ölümcül düzeyde olduğunu ortaya çıkarmıştır. Bu resmi raporla ilgili olarak Sağlık Bakanlığı'ndan herhangi bir açıklama yapılmamıştır.

İlgili sivil toplum kuruluşları ve meslek odalarının tesiste inceleme yapmasına izin verilmemekte, Bakanlıklardan soru işaretlerini giderecek açıklamalar yapılmamakta, **bölge halkı ekmeğini ya da sağlığını kaybetmek gibi hayati bir ikilem arasında bırakılmaktadır.** Ortada araştırılması ve cevaplanması gereken çok sayıda soru ve büyük bir sorun bulunmaktadır. Anayasanın 17. ve 56. maddelerinde düzenlenen yaşama, maddî ve manevî varlığını koruma ve geliştirme hakları ile sağlıklı ve dengeli bir çevrede yaşama hakkının açıkça ihlali anlamına gelen bu mevcut durumdan hareketle ülkemizde benzer yöntemlerle yapılan tüm madencilik faaliyetlerinin incelenmesi için Anayasanın 98 ve İçtüzüğü'nün 104 ve 105. maddeleri gereğince bir Meclis Araştırması açılması hayati bir önem arz etmektedir.

